

Навчання на основі завдань, удосконалення комунікативного підходу, зосереджується на виконанні конкретних завдань, за допомогою яких мова викладається та вивчається. Люди, які вивчають мову, використовують мову, яку вони знають, для виконання різноманітних завдань, за потреби освоюючи нові структури, форми та словниковий запас [2].

Забезпечення контролю під час виправлення помилок є невід'ємною частиною навчання. У цьому типі навчального середовища сегменти тривалістю три-чотири тижні присвячені певній темі: екологія, безпека, медицина, релігія, молодіжна культура тощо. Студенти вивчають певну тему крок за кроком, використовуючи різні ресурси, причому кожен підрозділ завершується остаточним проектом, таким як письмовий звіт або презентація [3]. Кінцева мета полягає в тому, щоб вибрати методи, які найкраще підходять вашим учням, а не примушувати ваших учнів дотримуватися якоїсь конкретної чи обмежувальної методології. Пам'ятайте: перш за все, це завжди про наших студентів! Іноді аспірантам або дослідникам потрібно лише навчитися читати наукові статті мовою, тому вони навчаються за допомогою методу читання, де граматику викладається достатньо, щоб зробити це через стандартну статтю в своїй галузі. Учні не працюють над розмовою або розумінням на слух; скоріше вони зосереджуються на створенні великого резервуару спеціалізованої лексики. Суть така: найкращі вчителі використовують усі можливі методології та підходи у відповідний час для найкращого засвоєння матеріалу студентами різних рівнів володіння іноземними мовами.

Література:

1. Кубрякова Е.С. (2022). Номінативний аспект речової діяльності, July, 2022. URL: <https://drive.google.com/file/d/1SpJwNwG8>.
2. Сусов І.П. (2022). Діяльність, свідомість, дискурс і мовна система// Yurchyshyn V. (ed). — Kyiv: Razumkov Center. P.90-95 (in Ukrainian).
3. Марчук Ю.Н. (2022). Проблеми машинного перекладу. URL: <https://drive.google.com//svit.kpi.ua/2022/04/20>.

ВИКОРИСТАННЯ ТАНДЕМ-МЕТОДУ В ПРОЦЕСІ ЗАПРОВАДЖЕННЯ МОДЕЛІ БАГАТОМОВНОЇ ОСВІТИ

*Фідкевич О.Л., кандидат філ. наук,
провідний співробітник відділу навчання мов
національних меншин та зарубіжної літератури
Інституту педагогіки НАПН України*

Анотація. У тезах розкрито сутність і роль тандем-методу у ході реалізації моделі багатомовної освіти, визначено педагогічні умови його використання, переваги у порівнянні із традиційними методами для формування багатомовної компетентності. Представлено результати експериментального дослідження щодо використання тандем-методу у процесі запровадження багатомовного навчання.

У процесі реалізації моделі багатомовної освіти доцільним є застосування тандем-методу (від англ. tandem – велосипед для двох чи трьох). Упровадження тандем-методу відповідає меті й завданням багатомовної освіти і корелює з основними типами відповідних умінь в межах багатомовної компетентності.

Сутність тандем-методу розкрито у працях зарубіжних учених Б. Апфелбаум, К.-Р. Бауша, М. Бехтеля, Дж. Борн, Х. Брамертса, Д. Літла, Дж. А. Телеса, А. Томаса, Х. Холека, С. Хольстена та ін. Розроблено теоретичне підґрунтя методу (концептуальна ідея, принципи) і представлено його застосування в освітній практиці. В українській педагогічній науці особливості використання тандем-методу у процесі вивчення іноземної мови висвітлено у роботах І. Бігич, І. Жукевич, О. Забіяки, Т. Кравчини, С. Ніколаєвої, О. Осової, С. Сисоєвої та ін.

У вітчизняній педагогічній науковій літературі зазначається, що тандем-метод передбачає автономне (самостійне) вивчення іншої мови і культури двома партнерами з

різними рідними мовами, які працюють у парі, на основі безпосереднього занурення в мову в процесі спілкування [1: 571-572], [2: 283]. Тандем-навчання відрізняється від традиційного тим, що здійснюється за умов природної, реальної, а не штучно створеної комунікації; воно увиразнює соціально-індивідуальний аспект вивчення іншої мови, допомагає успішно реалізувати суб'єктно-суб'єктні відносини міжкультурної взаємодії у процесі навчання мов. Для розвитку здібності і продуктивно взаємодіяти з тандем-партнерами необхідно дотримуватися низки умов: високий рівень мотивації учнів/учениць, готовність до вивчення іншої мови; достатня для спілкування мовна компетентність; знання, усвідомлення та прийняття цінностей іншої культури; наявність емпатії до представників інших культур, держав, національностей; готовність до толерантного спілкування.

У сучасних умовах навчання найпоширенішим є дистанційний тандем. Саме тому, описуючи тандем-метод, деякі дослідники визначають серед основних його характеристик віртуальність [3;4]Віртуальність увиразнює позитивні аспекти використання тандем-методу, як-от: розширення меж та можливостей спілкування; перебування тандем-партнерів у звичному життєвому середовищі, зручному для користування автентичними матеріалами та необхідними інформаційними джерелами; можливість здійснення спілкування як в усній, так і у письмовій формі, що сприяє вдосконаленню навичок усного і писемного мовлення; розширення можливостей вибору змісту, способів, ритму навчання.

Викладачі, які використовували тандем-метод у процесі реалізації моделі багатомовної освіти, відзначають його незаперечні переваги для формування багатомовної компетентності: навчання у тандемі дозволяє створити автентичні умови природного спілкування з носієм мови; підвищує мотивацію учнів/учениць до оволодіння іншою мовою та культурою, стимулює учня/ученицю до подальшого використання мови як засобу спілкування. Регулярність та систематичність комунікативної тандемної взаємодії значно покращує навички розмовної мови партнерів.

Тандем-метод допомагає учню/учениці вибудувати власну траєкторію навчання з урахуванням власних потреб та інтересів, самостійно брати відповідальність за результати своєї діяльності, що сприяє розвитку автономності навчання та здатності навчатися впродовж життя. Використання тандем-методу сприяє подоланню мовних та психологічних бар'єрів у спілкуванні з партнерами за рахунок відсутності жорсткого контролю викладача та низки прийомів, які націлені на підтримку комунікації з партнером на кшталт уточнень, перепитування, формулювання ідеї іншими словами, використання жестів, засобів невербальної комунікації, заміни складних конструкцій простими тощо (розвиток компенсаторної компетентності).

Тандем-метод у поєднанні з інформаційними та комунікаційними технологіями надає можливість розширення контактів, сприяє актуалізації багатомовного полікультурного віртуального середовища.

Моніторинг під час запровадження в експериментальних школах моделі багатомовної освіти дав можливість дійти висновку, що учні/учениці у ході тандем-спілкування:

- розширили свій лексичний запас;
- удосконалили уміння усної та письмової комунікації М2;
- покращили навички цілеспрямованого спілкування з теми, навички його планування;
- навчилися самостійно отримувати інформацію з висловлювань та поведінки партнера-носія мови, важливу для успішного спілкування;
- розвинули компенсаторні уміння в процесі реального спілкування;
- удосконалили вміння виправляти помилки; вміння самооцінювання і взаємооцінювання;
- розвинули уміння представляти власну культуру та ставити питання щодо іншої культури, здобувати культурологічну інформацію та використовувати її у процесі спілкування, знаходити спільне і відмінне в різних культурах; толерантно спілкуватися в умовах міжнаціональної взаємодії.

Література:

1. Бігич О. Б. та ін Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика / за ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.
2. Кравчина Т.В. Тандем-метод як один із способів інтенсивного вивчення іноземної мови та формування іншомовної комунікативної компетенції. Фізико-математична освіта: науковий журнал. 2016. Випуск 4(10). С. 45-48.
3. Brammerts, H., Kleppin K. Selbstgesteuertes Sprachenlernen im Tandem: ein Handbuch. 3. Aufl., unveränd. Nachdr. der 1. Aufl. Tübingen: Stauffenburg-Verlag, 2010. 206 S.
4. Telles J. A., Vassallo M. L. Foreign language learning in-tandem: Teletandem as an alternative proposal in CALLT. 2006. Vol. 27, No 2, P. 189–212

ЗАСТОСУВАННЯ ГРУПОВОЇ ТА КОЛЕКТИВНОЇ ФОРМ РОБОТИ З УЧНЯМИ У СОЦІАЛЬНО КОРИСНІЙ ПОЗАУРОЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

*Щорс В.В., педагог-організатор II кваліфікаційної категорії
(Комунальний заклад «Вінницький технічний ліцей»)*

Анотація. У даній статті систематизовано особливості використання та організації групової і колективної форм роботи у соціально корисній позаурочній діяльності. Виокремлено такі форми як групова та колективна, їх ефективність у проведенні соціально-психологічного тренінгу.

Постановка проблеми. Гуманістичне виховання у сучасному суспільстві повинно формувати сучасну мобільну, соціально активну, толерантну особистість. Кожна людина створює свій мікрокосмос, своє середовище існування, в якому виражає свій багатогранний творчий потенціал. Почали з'являтися нові парадигми освіти й виховання за якої проблема гуманізації набуває більш глибокого і якісно нового змісту, а характер розв'язання її завдань визначає ступінь їхнього впливу на шляхи майбутнього розвитку суспільства. Однією з основних характеристик гуманізації є закладання в особистість загальнолюдських цінностей, в основі яких - ідеали добра, справедливості, служіння народові.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Гуманістичні основи виховання та виховного процесу в закладі загальної середньої освіти закладені в доробках сучасних науковців і практиків, таких як І. Беха, В. Білоусової, Н. Волкової, С. Гончаренка, І. Зязюна, В. Крисько, Н. Мойсеюк, Л. Новікової, І. Підласого, А. Полударової, Г. Полякової, В. Созонова, О. Столяренко, В. Щорса, та інших дослідників, де сформовані пріоритетні ідеї змісту виховання та позаурочної діяльності з вихованцями середнього та старшого шкільного віку.

Основний матеріал. Сутність стратегії гуманних взаємовідносин учнів полягає у створенні умов для саморозвитку, інтелектуально-моральної свободи, формуванні поведінки та вмінні відстоювати свої думки. Важливим критерієм їх результативності є просування в напрямку до співпраці, співтворчості.

Навчальна, соціально-педагогічна та дозвільна діяльності, які ґрунтуються на творчому процесі, неможливі без залучення учнів до групової роботи, яка надає змогу розгорнути якнайбільше підходів під час виконання певного завдання над досягненням поставленої мети й критично оцінити кожний з них.

Групова робота — процес організації колективної діяльності учнів, у ході якої відбувається розподіл функцій між учнями, досягається їх позитивна взаємозалежність, здійснюється взаємодія, яка потребує індивідуальної відповідальності кожного.

А. Воронцов виділяє п'ять елементів спільної групової діяльності в групі:

1. Позитивна взаємозалежність — розуміння учнями тієї обставини, що досягнути успіху, вони можуть тільки у взаємозв'язку.
2. Особиста взаємодія — кожен учасник групи має взаємодіяти з іншими, допомагаючи у розв'язуванні, виконанні поставлених перед ними завдань.
3. Індивідуальна відповідальність — кожен учень особисто звітує про хід виконання роботи, за свою власну пророблену роботу, а оцінка дається як персональному внеску, так і колективному результату.